

ดอกไม้ใบอรรณคดีไทย ๘

โดย ชักกลอน ๕๗ ๒๗

๓๕ พุทธชเอาด

“พุทธชาดดวงน้อยกลืน เปรมใจ
เจ้าช่างกรองมาไลย เลิศแล้ว
จำปาเสียบแซมใน มวยมุ่น
หอมพีชมน้องแก้ว กือหยื่น ฑูลถวาย”

วรรณคดี : นิราศธารโศก

พระนิพนธ์ : เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ไชยเชษฐสุริยวงศ์ (เจ้าฟ้ากุ้ง)

พุดขาว *Jasminum auriculatum*

ดอกงามล้ำ นามล้ำยิ่ง *Star jasmine*

บางแห่งเรียก *Angel hair jasmine*

หรือบางถิ่น เคยได้ยิน *Jasmine vine*

วงศ์ *Oleaceae* ที่เกิดถิ่น อินเดียจีน

แล้วปลัดถิ่น อยู่ในดี ที่ไทยได้

ชื่อสยาม นามไถ่เอย แม่กลองใจ

อีกชื่อได้ บุษบาพาดนัย สราญฤดี

พรรณไม้พุ่ม รอเลื้อยยาว ขาวพิรุฑี

กลิ่นหอมสุด ยามค่ำคืน ชื่นชื่นศรี

กลิ่นหอมแรง แซงมาลา หลากมาลี

เรืองราตรี ศรีไสล คลายตรอมตรม

ปลุกขึ้นคลุม ชุ่มประตุ ดูตระการ

เก็บดอกบาน สานมาลัย ได้โดยสม

นำประติษฐ์ พิตรูปปลัดวิ ลัดไซ้ขม

คนนิยม ขมมาลี มีลีลา

สกัดน้ำมัน หอมระเหย รำเพยกลิ่น

โรยระริน ดินแดนไกล ไปทั่วหล้า

ปรุงน้ำหอม กล่อมดวงใจ ไปโรยรา

ไฉ้มาลา พุดขาว ผุดผาดใจ

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

ดอกเจ้างามพิศุทธิ์พุทธชาติ

ชาวสะอวดแห่งพรรณดังดาเสวรรค์

ธำว่าเทพสร้างไว้แต่ปางบรรพ์

จึงส่งพรรณโสภาหาไต่บ้าน

กลิ่นเจ้านี้หอมหวานชวนใจรักดี

ซึ่งสักการะในให้สุขสันต์

อยากเชยชิดสนิทไว้ไปเนิ่นนาน

แสนล้ำค่าเมื่อได้มาดอมดม

นำพุทธชาติมาร้อยเป็นมาลัย

งามวิไลพาใจให้สุขสม

น้อมบูชาองค์พระเสวรรักษ์

ที่หม่อมจตุรมาให้ส่งผลดุดุพุทธชาติเอ๋ย

อุไรรัตน์ ภานุภานนท์

พุทธชาติดอกงามยามค่ำองุ่น
 ดอกสีขาวพราวต้นกลิ่นหอมแรง
 เมื่อยามยลคล้ายดาวประกายแสง
 ราวกับแสงจันทร์เสี้ยวที่เห็นใจ

ลำต้นยาวเถาเลื้อยเป็นทรงพุ่ม
 เมื่อดอกบานขาวระยิบระยับ
 ใบปกคลุมคลุมต้นเขียวดีใจ
 พิศราใจคล้ายมะลิติดอกบาน

ดอกบานขาวดุจดาวเมื่อแรกแย้ม
 ลำต้นเลื้อยดุจสายขอบลำราญ
 ดูแจ่มรายรอบทั่วถิ่นฐาน
 จิตเบิกบานเมื่อพบสีขาวเพลา

วลัยพร แสงทอง

พุทธชาติดารดาษเห็นเป็นไฉ่ชุ่ม ใบชุ่มพุ่มดอกขาวพราวพราวใส

หอมกลิ่นโชยไปรยทั่วครันเรือนไกล สุขทั้นใจ ไฉ่ชุ่มพุ่มไม้งาม

ไม้รอเสื่อยเพื่อยไปได้ทุกแห่ง

เจ็ดจำแสงเจริญยิ่งพริ้งอร่าม

เสื่อยเลาะรั้วงามเด่นเยือกเย็นคาม

คราคำยามโชยกลิ่นแข่งแสงดองดาว

พุทธชาติกำเนิดในชมพุกว๊าน

ดงประทับนำพบสงบทางก้าว

น้ำอมบุชาพระองค์แก้วที่สร้อยดาว

แม้ครั้งคราสุขสันติพบอุปถุณจิตต์

กุศล คำเพราะ

พุทธชาติบานชาวปราณสะพรั่ง
ดุจดั่งดาวบริสุทธิพิสุทธิ์แดน
หรือนางฟ้าจากสวรรค์พิมานแมน
มาสู่แดนอันแดนดินถิ่นแห่สมทอง

ความหอมหวานชวนชมดมดอกเจ้า   คลายความเหงาหองอยู่ได้ไม่มีต้อง
เอยอกเชยชวนชวนเจ้ามาประคอง   กอดตรระก้องด้วยสองแขนแนบแน่นใจ

พุทธชาติต้นน้ำมีกำเนิด   แดนประเสริฐเกิดดินดีไม่แฉะ
แล้วอร่อนเร่เฝ้ามาจำแดนไกล   ประเทศไทยในโบราณเมื่อนานมา
เป็นต้นไม้รอเลี้ยงและเป็นพุ่ม   ปดุงเป็นขุ่มจะสวยงามล้ำเลิศหนา
กลิ่นหอมหวานชวนกระสายหลายบ้านนา   สุขุขุรยามดมดมขมขมขึ้นทรวง

พุทธชาติดารดาษสะอาดขาว   ดูพรพรรณราดราก์รับจากศรีอง
เทพสิริสร้างประทานมาเป็นดอกดวง   แดนจะทองแดนจะทองตั้งดวงมาลัย

นำมาร้อยพวงมาลัยหรือประติษฐาน   เป็นรูปสัตว์สัตว์ชนิดชนิดนิมิตสถาน
สักดิ์เอาน้ำมนต์ระเหยกลิ่นหอมนาน   สันตราบายแดนรื่นรมย์ดมดอกบาน

อาชนนท์ ศรีวิสูตร

กระแสน้ำเอยลี้ขาวปราดละเอาด
ร้อยด้วยตอกพุทธรักษาแดลด้วยใส
กรุ่นกำฉายย้อยอุมกลิ่นหอมไกล
ซึ่งส่งไปภาพอดีตที่ติดตรา

ร้อยกระแสน้ำเป็นมาลัยในวันนั้น
มอบให้เป็นของขลุ่ยมันมีค่า
สำหรับคนจากไกลในวันเวลา
พร้อมคำมั่นสัญญามาพบกัน

พุทธรักษาเจดองลมไหม้กระหน่ำ   กลับขอกก้ำยั้งบดงเกินคงมัน
กระแสน้ำเอยลี้ญาใจในวันนั้น   ก็ไร้ค่าเมื่อถึงวันฟ้ามืดมัว
พุทธรักษาพุ่มเดิมหมั่นเติมบู่ย   ดินร่วนซุยมาแทนทอดงดงามท้อ
แต่หัวใจข้าข้าอาจน่ากอด   เกรงจะร้าวเกินขลุ่ยได้ไม่ง่ายเลย

ชวลีรัตน์ ๑๖๑๓

พุทธชาติงามบาดตาครา ได้เห็น ดอกสวยเด่นสีขาวปราศใส
กลีบสวยสวยเริดเจิด ใสใส ภิรมย์ใจมองพุทธชาติสะอาดตา

ยามดอกบานสะพรั่งพร้อมกลิ่นหอมคฤมต์อัน ทุกแห่งหนหอมหวานชวนใฝ่หา
ให้ตั้งอภิมนต์กลิ่นพุทธชาติ โรยรินมา ตัดตรึงตราตั้งใจในมาลี

เจ้าบรรเลดเพริดแพร้วแฉวนอ ไม่นี่อยู่ ไต่ไปเรื่อยกึ่งก้านเรียวสีเขียวสดดี
เป็นใบเดี่ยวอไม่กลมรูปวงรี ออกทั้งปีดอกพุทธชาติผูกผาดครัน

จดพร สุพรรณปากแพรก

พุทธรักษา ดอกขาว พรางพราวอยู่
กลิ่นหอมกรุ่น ใจคณึง ตรึงใจจริง

ดูช่างทรู เลื้อยงาม อร่ามยิ่ง
หลงรักยิ่ง พุทธรักษา สะอาดงาม

ถิ่นฐานเดิม นั้นมา จากถิ่นเดียว
ยามราตรี หอมตลบ กลบหัวใจ

กระสายมา ท่อเอเซีย ถึงสยาม
ด้วยเจ้างาม สวยเลิศ เพรศัพทพรรณ

เก็บเอาดอก ดอกน้ำ ก็ยิ่งสวย
สวยแล้วหอม นุ่มจิต คิดรักพลัน

ร้อยมาลัย รื่นรอย ช่างเลกตรึง
พุทธรักษา ดอกนั้น ใจรักจริง

ศกุนตลา ณ หนองคาย

พุดธชาดผลัดมาดลัดตา   ลมพัดมาหอมหวานชื่นใจ
 ขาวพร่างพร่างกลางซุ้มซุ้มขึ้น   พาเรจรรื่นเบิกบานทั่วถิ่น
 พบลาอหนึ่งลอยซึ่งดั่งดั่งจิต   ผูกสนิทแนบในหทัยพี่
 ดุจดมาร์ทัดใฝ่กายใฝ่มี   งามดั่งเฝ้าเฝ้าอยู่อบอุ่น
 เว่ทำงานพัฒนาจนบท   ทุ่มเทหมดทั้งชีวิตให้ขวัญบ้าน
 น้ำใจดีเฝ้าอาหารทุกวันวาร   นามนงคราญบานเพราะดูดีพุดธชาดเอย

ดั่งพร เดชกุลเทอด

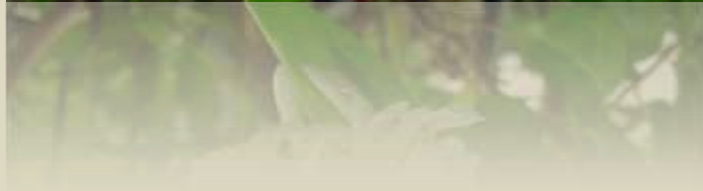
ขาดงามทรู ดูงามดูดู พุทธรักษา
งามพูดขาด ไปด้วยเด็ดขาด มาดสวยสม
ดอกไม้ดี ขอนชายหญิง จึงชื่นชม
เร้าอารมณ์ หอมหอม ขอนชื่นใจ
ร้อยดอกขาด เป็นกระแต แฉียงนัก
นึกหลงรัก ดอกไม้งาม นามสดใส
พุทธรักษา ดูสะอาด งามวิไล
ให้หลงใหล ไม่นอกขาด ปราศพรางพา

จากถิ่นเดียว ได้ยลยีน ถิ่นกำเนิด
แลดูเลิศกว่าไม้ใด ไม่กึ่งขา
พุทธรักษา งามปานวาด สะอาดตา
ดอกทูลุทรา ดูรื่นรมย์ สมใจจริง

พุทธรักษา ไปด้วยสะอาด มาดดูสม ชื่นชมมุม มดดอกไม้มัน ทั้งชายหญิง
ดูจริงหนา มาชมด้วย ไปด้วยจริง ๆ เฝ้ายชายหญิง ทักหนา น่ารักจัง

ศรีวัฒน์ สุวรรณ

พุทราชาติ ไปแล้วเมื่อวานนี้
แต่ฉันมีความจำที่ยังอยู่
ตอนเป็นเด็กเล็กนี่อยนึ่งคอยดู
คุณยายผู้สอนให้รำมาลัย
เป็นนกน้อยเป็นกระแตแห่มนารัก
ฉันก็จักคอยเด็ดดอกไม้ให้
พอคุณยายวางมือถือมาลัย
ฉันรำให้กลายเป็นหมามะไซ้กระแต

วิยะดา ชุ่มภิรมย์ ธารุเดช

พุทธชาติแด่นางนามสวยสม   ขวอนชื่นชมตอกขาดพรากกลิ่นหวาน
รำลึกถึงพุทธะธรรมนำใจเอาน   จัดใส่พานบูชาพระนะโศภนนาง
หอมเอยตอกยามบานตระการต้น   เป็นขอชื่นล่องหล่นบนขนนาง
กลิ่นอบอวลใจยี่นรีนสอองค์   ไม่ขีด่างขวอนพิศขิตขอบใจ
วงศ์มะลิหลายชื่อเลื่องลือยั้ง   สวยสมจริงพุ่มต้นงามสดใส
บุหงาประหงันชื่องามตั้งทราวมอญ   ไม่เลื่อยไปเปรียบหญิงมิ่งไฉรา
ตอกเป็นกลีบขาวสวยระยแสงนทร์   เลาะเลื่อยเรวี้นรมย์สมพัตหา
ส่งกลิ่นหอมพุทธชาตินาถลีลา   ยามนิทรากลิ่นชวนอนหลับดี

อัศวสิทธิ์ ณ เชียงใหม่